

Притис В. І., аспірант
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ В СИСТЕМІ БЕЗПЕКООРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Більшість управлінських процесів ґрунтується на унікальній системі прийняття рішень, що існує у межах певної організаційної системи. Відповідно, процес реалізації безпекоорієнтованого управління потребує оцінювання результативності виконання поставлених керівництвом завдань, після чого процес набуває циклічного вигляду і відбувається акумулювання актуальних інформаційних потоків. На наступному етапі здійснюється аналіз фактичних ризиків і загроз, а також визначається необхідність реагування управлінської системи на такі загрози. При цьому враховуючи вищезазначене, основним «драйвером» безпекоорієнтованого управління є управлінські рішення. Тому, у кожній організації існує свій унікальний механізм їх прийняття, однак у більшості випадків такий механізм не формалізовано. Навіть за умови напрацювань достатньої кількості регламентів та інструкцій посадових осіб, неможливо у повній мірі врахувати «людський фактор» і специфіку поведінки окремих суб'єктів у певній ситуації (криза, загроза та інше). Прийняття управлінських рішень залежить від моделі прийняття рішення. В науковій літературі розрізняють модель інтуїтивно обумовленої реакції, модель рефлексу та модель прийняття обдуманого рішення [1, с. 207].

В цілому можна погодитись із запропонованим баченням процесу прийняття рішень, при цьому необхідно зазначити, що одним з стратегічних пріоритетів безпекоорієнтованого управління є забезпечення переходу від моделі інтуїтивно обумовленої реакції до моделі прийняття обдуманого рішення. Для цього, крім управлінського досвіду та інтуїції керівника, необхідно розробляти відповідний блок підтримки управлінської реакції, який міститиме належне інформаційно-аналітичне забезпечення, механізми та інструменти.

Відповідно, у процесі прийняття управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності необхідно керуватися певними методами та критеріями [2, с. 36].

Наведені у літературі методики не є «абсолютном» в обґрунтуванні управлінських рішень, однак вони є достатніми з позиції оперативності реакції на зовнішній вплив та доступними з позиції внутрішнього сприйняття управлінською системою. Надмірне ускладнення управлінських методів не дає більш вагомих практичних результатів внаслідок внутрішньоорганізаційного опору, що виникає пропорційно зростанню складності нових методів та інструментів, які впроваджуються на підприємстві.

Також необхідно відмітити, що немає універсальних механізмів щодо прийняття управлінських рішень, оскільки:

1. Впливає суб'єктивний фактор поведінки людини та її досвід. Звідси виникає ситуація з можливими помилками і прорахунками, оскільки досвід

минулої успішної діяльності не завжди може застосовуватись у сучасних умовах динамічної зміни бізнес-середовища. Так, інтуїтивні рішення, які були актуальними ще двадцять років тому, в сучасних умовах цифрової економіки не завжди працюють, оскільки аналіз ринків та технологій, їх доступність і реальний час на впровадження прораховується значно точніше і оперативніше;

2. Враховується інституційне середовище функціонування організації. Все більшого значення набувають екологічні обмеження у діяльності підприємств, а враховуючи значні корупційні ризики, такі обмеження можуть мати критичний характер для їх функціонування. Нові стандарти, норми, вимоги та потреби ринку у продукції нової якості обумовлюють необхідність швидкої адаптації підприємств до змін інституційного середовища;

3. Враховується галузева специфіка ведення бізнесу. Хоча будівельна галузь, і особливо виробництво будівельних матеріалів, має доволі значну кількість обмежень пов'язаних з ресурсним забезпеченням, масштабами виробництва, на сьогодні конкуренція доволі висока. Тому відбувається постійний пошук не лише технологічних рішень у цій сфері, а й удосконалення управлінських підходів з нестандартними рішеннями в умовах екстремальних ситуацій (пандемії, стихійних лих, революцій);

4. Враховується внутрішньоорганізаційна культура управління. Здатність чи нездатність управлінської системи адаптуватися до нових умов ведення бізнесу також залежить від внутрішніх організаційних процесів та загальноприйнятих підходів до управління. Кожна організація з доволі тривалою історією розвитку (до яких належать більшість підприємств з виробництва будівельних матеріалів) має свою «інституційну пам'ять» тому новації в управлінні будуть стикатися з різним рівнем опору. Так, для більшості державних підприємств, впровадження нових інструментів управління було «надзвичайною подією», а намагання удосконалити загальну систему менеджменту у багатьох випадках стикалося з непереборними обставинами. Тому саме внутрішньоорганізаційна культура управління надзвичайно суттєво впливає на механізми прийняття і ухвалення управлінських рішень.

Таким чином, врахування специфіки формування безпекоорієнтованого управління та особливостей прийняття управлінських рішень дозволяє представити систему безпекоорієнтованого управління підприємствами і у подальшому розробити механізм прийняття управлінських рішень у межах такої системи.

Література

1. Ковальов Ю.М. Геометричне моделювання та оптимізація ергатичних систем на основі теорії самоорганізації С- простору : дис... д-ра техн. наук: 05.01.01 / Ковальов Юрій Миколайович ; Київський держ. технічний ун-т будівництва і архітектури. - К., 1998. - 373 с.

2. Прогнозирование и планирование в условиях рынка: Учеб.пособие / Т.Н.Бабич, И.А. Козьева, Ю.В. Вертакова, Э.Н. Кузьбожев. – М.: НИЦ Инфра-М, 2012. – 336 с.